

การบริการความรู้สู่สังคมในรูปแบบออนไลน์เพื่อพัฒนาสื่อการเรียนรู้ของครูผู้สอน ในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กจังหวัดอ่างทอง

Service Learning to Society in an online Model for the Development of Learning Media for Teachers in Small Primary Schools in Ang Thong Province

สุรเชษฐ์ จันทร์งาม^{1*} และ อธิคุณ สินธนาปัญญา²
Surachet Channgam^{1*} and Athikhun Sinthanapanya²

¹สาขาวิชาเทคโนโลยีธุรกิจดิจิทัล คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม
39/1 ถนนรัชดาภิเษก แขวงจันทรเกษม เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร 10900

²ศึกษานิเทศก์ สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร
869 ถนนลาดหญ้า แขวงคลองสาน เขตคลองสาน กรุงเทพมหานคร 10600

*surachet.c@chandra.ac.th

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาผลสัมฤทธิ์การให้บริการความรู้สู่สังคมแบบออนไลน์เพื่อพัฒนาสื่อการเรียนรู้ของครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กจังหวัดอ่างทอง 2) ศึกษาความพึงพอใจของครูที่มีต่อการให้บริการความรู้สู่สังคมแบบออนไลน์ด้านพัฒนาสื่อการเรียนรู้ของครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กจังหวัดอ่างทอง ประชากรที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ครูผู้สอนในสถานศึกษาขนาดเล็กจังหวัดอ่างทอง จำนวน 58 คน เครื่องมือที่ใช้ในวิจัยได้แก่ 1) คู่มือการอบรมเชิงปฏิบัติการการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ออนไลน์เพื่อเสริมสร้างศักยภาพการจัดการเรียนรู้ 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การพัฒนาสื่อการเรียนรู้ออนไลน์เพื่อเสริมสร้างศักยภาพการจัดการเรียนรู้ 3) แบบสอบถามความพึงพอใจการให้บริการความรู้สู่สังคมในรูปแบบออนไลน์เพื่อพัฒนาสื่อการเรียนรู้ของครูผู้สอน ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณในการทดสอบ เครื่องมือทางสถิติในการศึกษาเป็นแบบประเมินวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและใช้การทดสอบสมมติฐานทางการวิจัยด้วย ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสถิติ t-test ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการศึกษาผลสัมฤทธิ์โดยการทดสอบระดับนัยสำคัญผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของเข้าอบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ออนไลน์เพื่อเสริมสร้างศักยภาพการจัดการเรียนกับเกณฑ์ที่กำหนดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 2) ผลการศึกษาความพึงพอใจของครูที่มีต่อการให้บริการความรู้สู่สังคมแบบออนไลน์เพื่อพัฒนาสื่อการเรียนรู้ ปรากฏว่าค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของครูที่มีต่อการให้บริการความรู้สู่สังคมในรูปแบบออนไลน์มีภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: การให้บริการความรู้สู่สังคม, สื่อการเรียนรู้แบบออนไลน์, การพัฒนาสื่อการเรียนรู้, การมีส่วนร่วมของชุมชน

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the achievement of Service Learning to society in an online model for the development of learning media for teachers in small primary schools in Ang Thong Province 2) to study the level of teachers' satisfaction towards Service Learning to society in an online model for the development of learning media for teachers in small primary schools in Ang Thong Province. The population used in this research was teachers in small primary schools in Ang Thong Province, with 58 teachers. The tools used in this research were 1) The workshop handbook for the development of online learning materials to enhance the capacity of learning management 2) The achievement test for the development of online learning materials to enhance the capacity of learning management 3) The satisfaction questionnaire for Service Learning to society in an online model for the development of learning media for teachers. The study used quantitative research in testing. The study used statistical tools as a

form of assessment to measure learning achievement, and the research hypothesis was tested with mean, standard deviation, statistical value, t-test. The research results were as follows: 1) The results of the study on the achievement found that the significance level test compared the achievement of the online learning media development workshop group to enhance the capacity of learning management with the specified criteria statistically significant at the 0.01 level 2) The results of the study on the level of teachers' satisfaction found that the average teacher satisfaction with providing knowledge to society in the online model was at the highest level overall.

Keywords: Service-Learning, Online Learning Media, Learning Media Development, Community Engagement

1. บทนำ

ปัจจุบันเทคโนโลยีและบริบททางเศรษฐกิจและสังคมโลกกำลังเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วไปสู่ยุคดิจิทัล ประเทศไทยได้ดำเนินการปฏิรูปประเทศในทุกมิติของการพัฒนาทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการศึกษาที่มุ่งสร้างและกระจายโอกาสทางการศึกษาทุกระดับ เพิ่มโอกาสในการเรียนรู้ และได้รับบริการการศึกษาที่มีมาตรฐานด้วยเทคโนโลยีการศึกษาผ่านระบบอินเทอร์เน็ตที่เชื่อมต่อเรียนรู้ ส่งเสริมการใช้ดิจิทัลเป็นเครื่องมือในการพัฒนาการศึกษา [1] รวมถึงการเติบโตอย่างรวดเร็วของเครือข่ายอินเทอร์เน็ตและเทคโนโลยีดิจิทัลส่งผลให้เว็บไซต์และแอปพลิเคชันต่าง ๆ เป็นเครื่องมือที่มีพลังและมีประสิทธิภาพด้วย มีความยืดหยุ่น การใช้งานสะดวกและแพร่หลายไปทั่วโลก มีความคล่องตัวในการจัดการเรียนรู้ โดยเฉพาะทางด้านการจัดการเรียนการสอนทางไกลในรูปแบบต่าง ๆ

การเรียนรู้จากการบริการสังคมเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงบทบาทความเป็นผู้นำในการทำกิจกรรมการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนสู่ทักษะในศตวรรษที่ 21 [2] โดยการฝึกคิดและลงมือทำ แก้ปัญหาร่วมกันระหว่างผู้เรียน ผู้สอนและชุมชน โดยมีการตั้งเป้าหมายปลายทางที่ได้ของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละครั้งคือการเกิดนวัตกรรมหรือสิ่งประดิษฐ์เพื่อช่วยเหลือชุมชนตามสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชน [3] การเรียนรู้ของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยการบริการสังคมถือเป็นกระบวนการขั้นสุดท้ายหลังจากที่ผู้เรียนได้ดำเนินโครงการเสร็จสิ้นเรียบร้อยแล้ว เพื่อตัดสินว่าควรปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ในครั้งถัดไป ผลที่เกิดจากการนำกิจกรรมการบริการสังคมมาบูรณาการจัดการเรียนรู้ ชุมชนเกิดการเปลี่ยนแปลงและผู้เรียนเกิดความภาคภูมิใจที่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการชุมชนโดยใช้ฐานความรู้และทักษะที่ได้รับมาจากสถานศึกษาเพื่อปรับใช้ให้เหมาะกับชุมชน และชุมชนได้ช่วยผลิตผู้เรียนให้ได้คุณลักษณะของการเป็นพลเมืองตามที่ตั้งความต้องการ [4] ทั้งนี้การกำหนดบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบ และแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนร่วมกันทั้ง 3 ฝ่ายคือ สถาบันอุดมศึกษา นักศึกษา และชุมชนซึ่งแสดงถึงความสำคัญที่ควบคู่กันไป สถาบันการศึกษามีนโยบายให้การสนับสนุนและกำกับติดตามให้คำปรึกษา ผู้สอนก็ต้องมีความรู้ ความเข้าใจในการเป็นผู้ชี้แนะ สนับสนุนส่งเสริม อำนวยความสะดวกเชื่อมโยงความรู้ทางวิชาการมาสู่ชุมชน [5] รวมถึงการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้แบบบริการสังคมเพื่อส่งเสริมจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 การมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการมีจิตสาธารณะที่เหมาะสม ตลอดจนเป็นบุคลากรที่ดีเหมาะสมของครอบครัว สังคมและประเทศต่อไป [6, 7]

ภายใต้สถานการณ์ระบาดของไวรัส Covid-19 ทำให้ทั่วโลกใช้มาตรการเพิ่มระยะห่างทางสังคม (Social Distancing) รวมถึงการจัดการด้านการเรียนการสอนในรูปแบบออนไลน์ได้ถูกหยิบยกขึ้นมาเป็นทางเลือกหนึ่ง ซึ่งดูมีความเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบันที่ทุกคนช่วยกันจำกัดพื้นที่อยู่ในที่พักอาศัย และด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศร่วมกับเทคโนโลยีทางการศึกษาในปัจจุบัน ทำให้หลายฝ่ายเชื่อว่าการจัดการเรียนการสอนออนไลน์สามารถทำได้ [8] ด้วยการเรียนการสอนออนไลน์เหมือนกับการเรียนการสอนในชั้นเรียน แตกต่างตรงที่ครูผู้สอนจะต้องจัดเตรียมกิจกรรมที่เหมาะสมและประสบการณ์เรียนรู้ให้กับผู้เรียนโดยคำนึงถึง และการเรียนการสอนที่ดีนั้น ผู้เรียนและผู้สอนควรต้องปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน ดังนั้นการเรียนการสอนออนไลน์จึงไม่ได้เป็นเพียงแค่การสร้างบทเรียนบนเว็บ เพื่อให้ผู้เรียนเข้ามาศึกษาเนื้อหาบทเรียนเท่านั้น หากแต่ยังต้องมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยคำนึงถึงผู้เรียนเป็นสำคัญด้วย

จากที่สถานการณ์แพร่ระบาดของโคโรนาไวรัส 2019 ได้ส่งผลกระทบต่อกระบวนชีวิต กระบวนการดำเนินธุรกิจ การค้าทุกสิ่งทุกอย่าง โดยเฉพาะสิ่งที่เกิดขึ้นตามมาคือ ด้านการจัดการเรียนการสอน สถาบันการศึกษาตั้งแต่ระดับโรงเรียนขนาดเล็ก

จนถึงระดับอุดมศึกษาได้หาแนวทางปรับเปลี่ยนการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบระบบออนไลน์ แทนการสอนแบบออนไซต์ โดยได้จัดหาเครื่องมือที่มาช่วยเหลือนด้านการจัดการเรียนการสอน โดยใช้ Application การประชุมออนไลน์โดยใช้แพลตฟอร์มต่าง ๆ เข้ามาช่วยเหลือ คือ Google Meet, Zoom Meeting และ Microsoft Team เป็นต้น [9]

โรงเรียนวัดมะขาม(วิบูลย์อุปถัมภ์) จังหวัดอ่างทอง เป็นโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง เขต 1 ร่วมกับมหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น จัดโครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับครูให้ทักษะด้านการผลิตสื่อการเรียนรู้แบบออนไลน์ เพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนช่วงสถานการณ์โควิด-19 แพระระบาด เป็นการป้องกันการเดินทางหรือการพบปะกันทางสังคมในที่ชุมชนมีคนอื่นแออัด เปลี่ยนเป็นการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (E-Learning) ทั้งนี้เพื่อให้มีความเหมาะสมกับวัยของผู้เรียนที่ต้องใช้สื่อเรียนรู้ดังกล่าว ครูผู้ผลิตสื่อการเรียนรู้ต้องมีความรู้ความเข้าใจในอุปกรณ์เทคโนโลยีที่ใช้ด้วย เนื่องจากการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

การสอนแบบออนไลน์ (Online learning) เป็นเรียนทางผ่านทางอินเทอร์เน็ต โดยอยู่ในรูปแบบของคอมพิวเตอร์หรืออุปกรณ์พกพา ได้แก่ สมาร์ทโฟน ไอแพด แท็บเล็ต ซึ่งเป็นการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ บวกเข้ากับเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เสริมสร้างการศึกษาที่มีปฏิสัมพันธ์คุณภาพสูง โดยไม่จำเป็นต้องเดินทาง เกิดความสะดวกและเข้าถึงได้อย่างรวดเร็ว ทุกสถานที่ ทุกเวลา เป็นการสร้างการศึกษาตลอดชีวิตให้แก่ประชากร การเรียนการสอนแบบออนไลน์ เป็นการศึกษาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ด้วยตนเอง ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนตามความชอบของตนเอง [10] ในส่วนของเนื้อหาการเรียน ประกอบด้วย ข้อความ รูปภาพ เสียง VDO และ Multimedia อื่น ๆ สิ่งเหล่านี้จะถูกส่งตรงไปยังผู้เรียนผ่าน Web Browser ทั้งผู้เรียน ผู้สอน และเพื่อนร่วมชั้นทุกคนสามารถติดต่อสื่อสารแลกเปลี่ยนความคิดเห็นแบบเดียวกับการเรียนในชั้นเรียนทั่วไป โดยการใช้ E-mail, Chat, Social Network เป็นต้น ด้วยเหตุนี้การเรียนรู้อย่างออนไลน์ จึงเหมาะสำหรับทุกคน เรียนได้ทุกเวลา

ลักษณะสำคัญของการเรียนการสอนแบบออนไลน์ (Online learning) ผู้เรียนเป็นใครก็ได้ อยู่ที่ใดก็ได้ เรียนเวลาใดก็ได้ ตามความสะดวกของผู้เรียนเป็นสำคัญ เนื่องจากโรงเรียนออนไลน์ได้เปิดเว็บไซต์ให้บริการตลอด 24 ชั่วโมง มีสื่อทุกประเภทที่นำเสนอในเว็บไซต์ จะช่วยกระตุ้นความสนใจ ในการเรียนรู้ของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี ผู้เรียนสามารถเลือกวิชาเรียนได้ตามความต้องการ เอกสารบนเว็บไซต์ที่มี Links ต่อไปยังแหล่งความรู้อื่น ๆ ทำให้ขอบเขตการเรียนรู้กว้างออกไป [9] และเรียนอย่างรู้ลึกมากขึ้น ประโยชน์ของการเรียนการสอนแบบออนไลน์ (Online learning) ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนการสอน เนื่องจากไม่ได้จำกัดอยู่ในสถานที่เดียวเท่านั้น เกิดเครือข่ายความรู้ โยงใยออกไปไกล เน้นการเรียนแบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ส่งเสริมกระบวนการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน [11] และยังช่วยลดช่องว่างระหว่างการเรียนรู้ในเมืองกับท้องถิ่น

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ของการให้บริการความรู้สู่สังคมในรูปแบบออนไลน์เพื่อพัฒนาสื่อการเรียนรู้ของครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กจังหวัดอ่างทอง
2. เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของครูที่มีต่อการให้บริการความรู้สู่สังคมในรูปแบบออนไลน์เพื่อพัฒนาสื่อการเรียนรู้ของครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กจังหวัดอ่างทอง

3. ขอบเขตของการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นครูผู้สอนในสถานศึกษาขนาดเล็ก จังหวัดอ่างทอง ประเทศไทย ประกอบด้วย 4 โรงเรียน ดังนี้ โรงเรียนวัดไชโย ครูจำนวน 17 คน โรงเรียนวัดมะขาม จำนวน 18 โรงเรียนวัดบ้านป่า จำนวน 12 คน และโรงเรียนวัดชัยสิทธิธรรม จำนวน 11 คน รวมทั้งสิ้น 58 คน ซึ่งผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลจากประชากรทั้งหมด

3.2 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

3.2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ รูปแบบการให้บริการความรู้สู่สังคมในรูปแบบออนไลน์เพื่อพัฒนาสื่อการเรียนรู้ของครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กของจังหวัดอ่างทอง

3.2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

3.2.2.1 ผลสัมฤทธิ์ของการให้บริการความรู้สู่สังคมในรูปแบบออนไลน์เพื่อพัฒนาสื่อการเรียนรู้ของครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กจังหวัดอ่างทอง

3.2.2.2 ระดับความพึงพอใจของครูที่มีต่อการให้บริการความรู้สู่สังคมในรูปแบบออนไลน์เพื่อพัฒนาสื่อการเรียนรู้ของครูผู้สอน
ในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กจังหวัดอ่างทอง

4. วิธีดำเนินการวิจัย

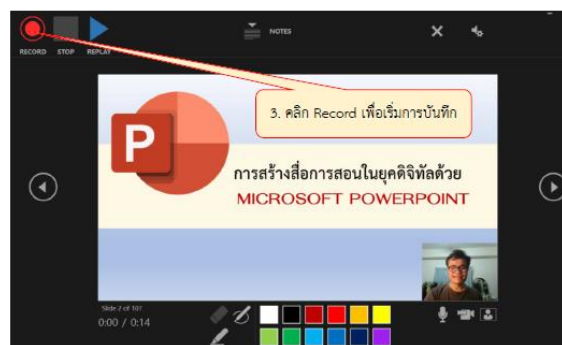
การวิจัยด้านการบริการความรู้สู่สังคมแบบออนไลน์เพื่อพัฒนาสื่อการเรียนรู้ของครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กจังหวัดอ่างทอง ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

4.1 เครื่องมือการวิจัย

- 4.1.1 คู่มือการอบรมเชิงปฏิบัติการการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ออนไลน์เพื่อเสริมสร้างศักยภาพการจัดการเรียนรู้
- 4.1.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การพัฒนาสื่อการเรียนรู้ออนไลน์เพื่อเสริมสร้างศักยภาพการจัดการเรียนรู้
- 4.1.3 แบบสอบถามความพึงพอใจการให้บริการความรู้สู่สังคมในรูปแบบออนไลน์ เพื่อพัฒนาสื่อการเรียนรู้ของครูผู้สอน

รูปที่ 1 วิทยากรและผู้เข้ารับการฝึกอบรม (A)

รูปที่ 2 คู่มือการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ (B)

4.2 การสร้างคู่มือการอบรม

4.2.1 การสร้างเอกสารคู่มือการอบรมเชิงปฏิบัติการการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ออนไลน์เพื่อเสริมสร้างศักยภาพการจัดการเรียนรู้
โดยมีขั้นตอนดังนี้

4.2.1.1 กำหนดจุดมุ่งหมายของการอบรมเชิงปฏิบัติการการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ออนไลน์เพื่อเสริมสร้างศักยภาพการจัดการ
เรียนรู้ ดังนี้

- 1) เพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจให้กับครูผู้สอนในการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ออนไลน์
- 2) เพื่อเสริมสร้างทักษะการผลิตสื่อการเรียนรู้ออนไลน์ในการนำไปใช้จัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน
- 3) เพื่อสร้างความตระหนักถึงสำคัญของการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบออนไลน์

4.2.1.2 วิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการของครูผู้สอนในการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบออนไลน์ให้แก่ผู้เรียนชั้น
ประถมศึกษาในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

4.2.1.3 วิเคราะห์เนื้อหา ระยะเวลา และความเหมาะสมในการจัดการอบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ออนไลน์เพื่อ
เสริมสร้างศักยภาพการจัดการเรียนรู้ จำนวน 10 ชั่วโมง ประกอบด้วย 3 หน่วย ดังนี้

- 1) การวัดและประเมินการจัดการเรียนรู้
- 2) การสร้างแบบวัดผลและประเมินผลรูปแบบออนไลน์

3) การผลิตสื่อวีดิทัศน์ออนไลน์เพื่อการเรียนจัดการเรียนรู้

รูปที่ 3 ผลงานผลิตสื่อการเรียนรู้ออนไลน์ของครูที่ผ่านการอบรม (A) รูปที่ 4 ภาพหน้าจอของสื่อการเรียนรู้ออนไลน์ (B)

4.2.1.4 เสนอคู่มือการอบรมเชิงปฏิบัติการต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ด้านเนื้อหา ด้านภาษา ด้านการวัดและประเมินผล และด้านการจัดการเรียนการสอน แล้วหาค่าดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือวิจัย (IOC) เมื่อพิจารณาความสอดคล้องของเนื้อหา โดยค่าดัชนีความสอดคล้องมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.5 ขึ้นไป จึงจะถือว่าแผนการจัดการเรียนรู้มีคุณภาพ โดยผลการพิจารณาความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้โดยมีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.80 – 1.00

4.2.1.5 ปรับปรุงคู่มือการอบรมเชิงปฏิบัติการตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

4.2.2 การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การพัฒนาสื่อการเรียนรู้ออนไลน์เพื่อเสริมสร้างศักยภาพการจัดการเรียนรู้ โดยประเมินผลหลังจากการอบรมเชิงปฏิบัติการมีขั้นตอนดังนี้

4.2.2.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และหลักการ การวัดและประเมินการจัดการเรียนรู้ การสร้างแบบวัดผลและประเมินผลรูปแบบออนไลน์ การผลิตสื่อวีดิทัศน์ออนไลน์เพื่อการเรียนจัดการเรียนรู้เพื่อนำไปใช้จัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียน

4.2.2.2 สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ ฉบับร่างจำนวน 1 ฉบับ เป็นแบบทดสอบชนิดปรนัยแบบ 4 ตัวเลือก (Multiple Choices) จำนวน 25 ข้อ

4.2.2.3 นำแบบทดสอบเสนอผู้เชี่ยวชาญ 5 คน เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ด้านเนื้อหา ด้านภาษา ด้านการวัดและประเมินผล และด้านการจัดการเรียนการสอน แล้วหาค่าดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือวิจัย (IOC) เมื่อพิจารณาความสอดคล้องของเนื้อหา โดยค่าดัชนีความสอดคล้องมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.5 ขึ้นไป จึงจะถือว่าแผนการจัดการเรียนรู้มีคุณภาพ โดยผลการพิจารณาความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้โดยมีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.80 – 1.00

4.2.2.4 นำข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญนำไปปรับปรุงแก้ไขแล้วปรับปรุงแบบทดสอบตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

4.2.3 การสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจการให้บริการความรู้สู่สังคมในรูปแบบออนไลน์ เพื่อพัฒนาสื่อการเรียนรู้อย่างนี้

4.2.3.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และหลักการ การวัดและประเมินความพึงพอใจต่อการจัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการในรูปแบบออนไลน์

4.2.3.2 สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจฉบับร่าง ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ 1) คุณลักษณะส่วนบุคคล มีลักษณะข้อคำถามเป็นแบบเลือกตอบ ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา และลักษณะตำแหน่งงาน 2) การสอบถามความพึงพอใจมีลักษณะเป็นแบบประมาณค่า 5 ระดับ ใช้มาตราวัดแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ ได้แก่ ระดับ 5 คือ พึงพอใจมากที่สุด ระดับ 4 คือ พึงพอใจมาก ระดับ 3 คือ พึงพอใจปานกลาง ระดับ 2 คือ พึงพอใจน้อย และระดับ 1 คือ พึงพอใจน้อยที่สุด และ 3) ข้อเสนอแนะมีลักษณะเป็นข้อคำถามปลายเปิด

4.2.3.3 นำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญ 5 คน เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ด้านเนื้อหา ด้านภาษา ด้านการวัดและประเมินผล แล้วหาค่าดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือวิจัย (IOC) เมื่อพิจารณาความสอดคล้องของเนื้อหา โดยค่าดัชนีความสอดคล้องมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.5 ขึ้นไป จึงจะถือว่าแผนการจัดการเรียนรู้มีคุณภาพ โดยผลการพิจารณาความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้โดยมีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.80 – 1.00

4.2.3.4 ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

5. การรวบรวมข้อมูล

การจัดเก็บข้อมูลหลังจากเสร็จสิ้นการให้บริการความรู้สู่สังคมในรูปแบบออนไลน์เพื่อพัฒนาสื่อการเรียนรู้ของครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กจังหวัดอ่างทอง ผ่านทางออนไลน์โดยมีรายละเอียดดังนี้

5.1 จัดเก็บผลการประเมินแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การพัฒนาสื่อการเรียนรู้ออนไลน์เพื่อเสริมสร้างศักยภาพการจัดการเรียนรู้ จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 100

5.2 จัดเก็บแบบสอบถามความพึงพอใจการให้บริการความรู้สู่สังคมในรูปแบบออนไลน์ เพื่อพัฒนาสื่อการเรียนรู้ จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 93.10

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 วิเคราะห์ผลการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การพัฒนาสื่อการเรียนรู้ออนไลน์เพื่อเสริมสร้างศักยภาพการจัดการเรียนรู้ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบ t - test

6.2 วิเคราะห์ผลการสอบถามความพึงพอใจการให้บริการความรู้สู่สังคมในรูปแบบออนไลน์ เพื่อพัฒนาสื่อการเรียนรู้โดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

7. ผลการวิจัย

7.1 การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางหลังจากการอบรมเชิงปฏิบัติการการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ออนไลน์เพื่อเสริมสร้างศักยภาพการจัดการเรียนรู้กับเกณฑ์ผลสัมฤทธิ์สูงกว่าร้อยละ 80 (เกณฑ์คือ 20 คะแนน) ของครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กจังหวัดอ่างทอง ประเทศไทย จำนวน 58 คน ได้ผลดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การทดสอบระดับนัยสำคัญผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของกลุ่มการอบรมเชิงปฏิบัติการการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ออนไลน์เพื่อเสริมสร้างศักยภาพการจัดการเรียนกับเกณฑ์ที่กำหนด

ผู้ใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ (คน)	คะแนนเต็มแบบทดสอบ	คะแนนเกณฑ์ที่กำหนด	ร้อยละเกณฑ์ที่กำหนด	คะแนนที่ได้	$\bar{X}$	S.D.	t	p
58	25	20	80	1,303	22.47	1.85	10.17	0.00**

จากตารางที่ 1 พบว่า การทดสอบระดับนัยสำคัญผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของกลุ่มการอบรมเชิงปฏิบัติการการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ออนไลน์เพื่อเสริมสร้างศักยภาพการจัดการเรียนกับเกณฑ์ที่กำหนด พบว่า มีค่าเฉลี่ย 22.47 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.85 อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01

7.2 ผลการสอบถามความพึงพอใจการให้บริการความรู้สู่สังคมในรูปแบบออนไลน์ เพื่อพัฒนาสื่อการเรียนรู้โดยมีรายละเอียดดังนี้

7.2.1 เก็บรวบรวมข้อมูลจากครูที่เข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการ จำนวน 54 คน ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม (N=54)

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	10	18.52
หญิง	44	81.48

ตารางที่ 2 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม (N=54) (ต่อ)

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ระดับการศึกษา		
ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	45	83.33
ระดับปริญญาโท	9	16.67
ตำแหน่งงาน		
ครูอัตราจ้าง	6	11.11
ครูผู้ช่วย	9	16.67
ครู คศ.1	14	25.93
ครู คศ.2	12	22.22
ครู คศ.3	9	16.67
อื่น ๆ	4	7.41

จากตารางที่ 2 ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 54 คน พบว่าผู้รับการอบรมเชิงปฏิบัติการเป็นเพศชาย จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 18.52 เพศหญิง จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 81.48 ในด้านระดับการศึกษา พบว่า ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 83.33 ระดับปริญญาโท จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67 ในด้านลักษณะตำแหน่งงาน พบว่า ครูอัตราจ้าง จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 11.11 ครูผู้ช่วย จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67 ครู คศ.1 จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 25.93 ครู คศ.2 จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 22.22 ครู คศ.3 จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67 และ อื่น ๆ จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 7.41

7.2.2 การสอบถามความพึงพอใจการให้บริการความรู้สู่สังคมในรูปแบบออนไลน์เพื่อพัฒนาสื่อการเรียนรู้ ผู้รับการอบรมทั้งหมดจำนวน 58 คน และสามารถเก็บข้อมูลได้ (แบบประเมินออนไลน์) จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 93.10 ด้วยการวัดพึงพอใจ 5 ระดับ มีรายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 3 ผลการสอบถามความพึงพอใจการให้บริการความรู้สู่สังคมในรูปแบบออนไลน์เพื่อพัฒนาสื่อการเรียนรู้

ข้อ	รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลค่า
1	ประเด็นที่นำมาจัดการอบรมเชิงปฏิบัติการมีความน่าสนใจ	4.57	0.77	มากที่สุด
2	เอกสารประกอบการอบรมเชิงปฏิบัติการมีความถูกต้องชัดเจน	4.44	0.79	มากที่สุด
3	เอกสารประกอบการอบรมเชิงปฏิบัติมีความเข้าใจง่าย	4.44	0.82	มากที่สุด
4	รูปแบบของเอกสารประกอบการอบรมเชิงปฏิบัติมีความน่าสนใจ	4.59	0.74	มากที่สุด
5	วิทยากรมีความรู้ ความสามารถในการเรื่องที่จัดอบรมเชิงปฏิบัติ	4.72	0.71	มากที่สุด
6	วิทยากรสามารถถ่ายทอดความรู้ให้เข้าใจง่าย	4.50	0.82	มากที่สุด
7	วิทยากรสามารถตอบข้อซักถามได้อย่างชัดเจน	4.59	0.77	มากที่สุด
8	ท่านคิดว่ามีความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาที่อบรมเชิงปฏิบัติมากขึ้น	4.48	0.75	มากที่สุด
9	ท่านคิดว่าหลังจากการอบรมท่านสามารถพัฒนาสื่อวีดิทัศน์เพื่อการเรียนจัดการเรียนรู้ของท่านได้	4.50	0.77	มากที่สุด
10	ท่านคิดว่าการอบรมเชิงปฏิบัติมีประโยชน์ต่อการประยุกต์ใช้ในการทำงานของท่าน	4.54	0.75	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม		4.54	0.69	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 ผลการสอบถามความพึงพอใจการให้บริการความรู้สู่สังคมในรูปแบบออนไลน์เพื่อพัฒนาสื่อการเรียนรู้ พบว่า มีระดับคะแนนเฉลี่ย อยู่ระหว่าง 4.44 ถึง 4.72 ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยของความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.54 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.69 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า วิทยากรมีความรู้ ความสามารถในการเรื่องที่จัดอบรมเชิงปฏิบัติ ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจสูงสุด ค่าเฉลี่ย 4.72 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.71 ในระดับรองลงมา คือ วิทยากรสามารถตอบข้อซักถามได้อย่างชัดเจน ค่าเฉลี่ย 4.59 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.77 และรูปแบบของเอกสารประกอบการอบรมเชิง

ปฏิบัติมีความน่าสนใจ ค่าเฉลี่ย 4.59 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.74 และในส่วนหัวข้อที่มีระดับความพึงพอใจระดับน้อยที่สุดจากทุกหัวข้อ คือท่านคิดว่าการอบรมเชิงปฏิบัติมีประโยชน์ต่อการประยุกต์ใช้ในการทำงานของท่าน ค่าเฉลี่ย 4.54 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.75

8. สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

ในการดำเนินการวิจัยเรื่องการศึกษาการให้บริการความรู้สู่สังคมในรูปแบบออนไลน์เพื่อพัฒนาสื่อการเรียนรู้ของครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กของจังหวัดอ่างทอง อภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

8.1 ผลจากการศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางหลังจากการอบรมเชิงปฏิบัติการการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ออนไลน์เพื่อเสริมสร้างศักยภาพการจัดการเรียนรู้กับเกณฑ์ผลสัมฤทธิ์สูงกว่าร้อยละ 80 (เกณฑ์คือ 20 คะแนน) ของครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กจังหวัดอ่างทอง พบว่า การทดสอบระดับนัยสำคัญผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของกลุ่มการอบรมเชิงปฏิบัติการการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ออนไลน์เพื่อเสริมสร้างศักยภาพการจัดการเรียนรู้กับเกณฑ์ที่กำหนด มีค่าเฉลี่ย 22.47 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.85 อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 แสดงว่าการจัดกิจกรรมการให้บริการเรียนรู้สู่สังคม (Service learning) ในรูปแบบออนไลน์เพื่อพัฒนาสื่อการเรียนรู้ของครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กของจังหวัดอ่างทอง ผู้เรียนมีความสามารถในการทำกิจกรรมการเรียนรู้สูงขึ้น เนื่องจากการเรียนรู้โดยการบูรณาการเทคนิคการบริการสังคมส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้วิชาการและประยุกต์การบริการสังคมที่เกิดขึ้นจากการสำรวจความต้องการของโรงเรียน ทำให้ผู้เรียนมีความต้องการพัฒนาความรู้ความสามารถของตนเอง ได้ฝึกปฏิบัติในสิ่งที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ ทำให้ผู้เรียนสนใจในการเรียนรู้น่าขึ้น ส่งผลต่อความสามารถในการออกแบบ และพัฒนาสื่อการเรียนรู้ออนไลน์ ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ อนุวัฒน์ สุวรรณมัตย์ [12] ได้ศึกษาสภาพการบริหารจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 จากการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการบริหารจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 การสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในด้านการบริหารจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้สื่อสังคมออนไลน์ ทำให้ได้แนวคิดและข้อมูลเพื่อสังเคราะห์องค์ประกอบการบริหารงานจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 8 องค์ประกอบหลัก 30 องค์ประกอบย่อย ในส่วนองค์ประกอบหลัก ประกอบด้วย สมรรถนะที่ 7 อินเทอร์เน็ตความเร็วสูงเครือข่ายสื่อสังคมออนไลน์ ครูผู้สอน แผนการจัดการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ การนิเทศ กำกับ ติดตาม และการวัดและประเมินผล ซึ่งถือว่าเป็นงานหลักและหัวใจของสถานศึกษา ที่มุ่งให้กระจายอำนาจ ในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษาให้มากที่สุด ซึ่งอาจเป็นเพราะพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พุทธศักราช 2553 ให้ความสำคัญในการจัดการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในหมวด 6 เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มาตรา 64 และมาตรา 65 กล่าวถึงการสนับสนุนให้มีการผลิตและพัฒนาสื่อวัสดุอุปกรณ์ และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถและทักษะในการผลิต การใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม และมาตรา 66 ให้ผู้เรียนมีสิทธิได้รับการพัฒนาขีดความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มีความรู้และทักษะเพียงพอที่จะใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สอดคล้องกับบทความของ ชนารักษ์ เวทสวัสดิ์ และประสาธน์ เนิ่งเฉลิม [13] ได้นำเสนอแนวคิดและการประยุกต์ใช้การเรียนรู้โดยการบริการสังคมเพื่อพัฒนาคุณลักษณะของนักศึกษาวิชาชีพครู พบว่า การเรียนรู้โดยการบริการสังคมเป็นการเรียนการสอนในการศึกษาบุคคลเปลี่ยนผ่านทำให้นักศึกษาเกิดความคิดและมุมมองของจิตสำนึกรักชุมชน พัฒนาศักยภาพของตนเองให้มีความเป็นครูมืออาชีพและเป็นครูในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างมีคุณภาพ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ คเชนทร์ กองพิลา และคณะ [14] ที่ได้ศึกษาแบบจำลองการเรียนการสอนแบบโครงงานโดยใช้สื่อสังคมออนไลน์ และศึกษาผลของการใช้แบบจำลองการเรียนการสอน ผลการวิจัยพบว่า แบบจำลองการเรียนการสอนแบบโครงงานโดยใช้สื่อสังคมออนไลน์เป็นฐานเพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์ มี 5 องค์ประกอบ คือ 1) หลักการ แนวคิดทฤษฎีที่เป็นพื้นฐานของแบบจำลอง 2) วัตถุประสงค์ของแบบจำลอง 3) กลวิธีการสอน และกิจกรรมการเรียนการสอนของแบบจำลอง 4) การวัดและประเมินผลและ 5) ข้อมูลป้อนกลับ โดยมีกิจกรรมการเรียนการสอน 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นการเตรียมความพร้อม ขั้นการลงมือปฏิบัติโครงงาน และขั้นการประเมินผล และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชนนีธิดา ประพิน และคณะ [15] ที่ได้ศึกษารูปแบบการจัดการเรียนรู้วิชาคอมพิวเตอร์ด้วยการเรียนแบบโครงงานเป็นฐานร่วมกับสื่อสังคมออนไลน์เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาองค์ประกอบของร่างรูปแบบการจัดการเรียนรู้วิชาคอมพิวเตอร์ด้วยการ

เรียนแบบโครงการเป็นฐานร่วมกับสื่อสังคมออนไลน์เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เทคโนโลยี ผลการวิจัยพบว่า มี 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหา 4) กิจกรรมการเรียนการสอน 5) การวัดและประเมินผล

8.2 ผลการสอบถามความพึงพอใจการให้บริการความรู้สู่สังคมในรูปแบบออนไลน์ เพื่อพัฒนาสื่อการเรียนรู้โดยมีรายละเอียดดังนี้

8.2.1 ผู้รับการอบรมเชิงปฏิบัติการส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 81.48 ในด้านระดับการศึกษา ส่วนมากระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 83.33 ด้านลักษณะของตำแหน่งงาน ส่วนใหญ่เป็นระดับครู คศ.1 จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 25.93 และรองลงมา ครู คศ.2 จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 22.22 ตามลำดับ

แสดงว่าการจัดกิจกรรมการให้บริการเรียนรู้สู่สังคม (Service learning) ในรูปแบบออนไลน์เพื่อพัฒนาสื่อการเรียนรู้ของครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กของจังหวัดอ่างทอง ผู้เรียนมีความสามารถในการทำกิจกรรมการเรียนรู้สูงขึ้น เนื่องจากการเรียนรู้โดยการบูรณาการเทคนิคการบริการสังคมส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้วิชาการและประยุกต์การบริการสังคมที่เกิดขึ้นจากการสำรวจความต้องการของโรงเรียน ทำให้ผู้เรียนมีความต้องการพัฒนาความรู้ความสามารถของตนเอง ได้ฝึกปฏิบัติในสิ่งที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ ทำให้ผู้เรียนสนใจในการเรียนรู้มากขึ้น ส่งผลต่อความสามารถในการออกแบบ และพัฒนาสื่อการเรียนรู้ออนไลน์

8.2.2 ผลการสอบถามความพึงพอใจการให้บริการความรู้สู่สังคมในรูปแบบออนไลน์เพื่อพัฒนาสื่อการเรียนรู้ ผู้รับการอบรมจำนวน 58 คน และสามารถเก็บข้อมูลได้ (แบบประเมินออนไลน์) จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 93.10 ด้วยการใช้ความพึงพอใจ 5 ระดับ พบว่า มีระดับคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.44 ถึง 4.72 โดยในภาพรวมความพึงพอใจของผู้เข้ารับการอบรมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า วิทยากรมีความรู้ ความสามารถในการเรื่องที่จัดอบรมเชิงปฏิบัติ ระดับความพึงพอใจสูงสุด รองลงมาคือวิทยากรสามารถตอบข้อซักถามได้อย่างชัดเจน และรูปแบบของเอกสารประกอบการอบรมเชิงปฏิบัติมีความน่าสนใจ

แสดงว่าการจัดกิจกรรมการให้บริการเรียนรู้สู่สังคม (Service learning) ในรูปแบบออนไลน์ของครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กของจังหวัดอ่างทอง เพื่อนำไปพัฒนาต่อยอดในการสร้างสรรค์พัฒนาผลงานสื่อการเรียนรู้ เพื่อใช้เป็นสื่อในการเรียนการสอน สำหรับนักเรียน ในสถานการณ์โคโรนาไวรัส (โควิด-19) ระบาดนี้

ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปาริชาติ ประเสริฐสังข์ และธีรศาสตร์ คณาศรี [4] ได้ให้มีการบริการสังคมโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวสะเต็มศึกษาเป็นกิจกรรมที่สามารถทำให้ผู้เรียนได้เห็นถึงความสำคัญของชุมชน เป็นแหล่งการเรียนรู้ที่สำคัญและใกล้ชิดผู้เรียนทำให้ผู้เรียนเกิดความตระหนัก รักและผูกพันกับท้องถิ่นที่ตนอาศัยอยู่ เกิดความภาคภูมิใจในตนเองที่มีบทบาทในการร่วมช่วยชุมชนแก้ปัญหาและพัฒนานวัตกรรมต่อยอด แสดงถึงความสามารถของผู้เรียนในการแก้ปัญหาที่หลากหลายรูปแบบการเรียนรู้แบบนี้ส่งผลให้ผู้เรียนพัฒนาการเรียนรู้เพิ่มขึ้น เกิดมโนทัศน์เกี่ยวกับธรรมชาติของวิทยาศาสตร์ และนำไปสู่การปรับแนวคิดไตร่ตรองตนเอง ทำให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองทั้งทางด้านการคิด การตัดสินใจ การวางแผนในการทำงานให้ได้ทราบถึงวัตถุประสงค์ในการทำงานซึ่งเปรียบเสมือนเข็มทิศในการดำเนินงานตลอดจนลำดับก่อนหลังในการลงมือปฏิบัติงานจริง ทั้งนี้การที่ดำเนินกิจกรรมภายใต้การทำงานเป็นกลุ่มจะทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้บทบาทหน้าที่ของตนเองที่เหมาะสมไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของการรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ได้ฝึกการใช้เหตุผลเชิงประชาธิปไตย การทำงานร่วมกับผู้อื่นและผู้เรียนเกิดความภาคภูมิใจในตนเองที่ได้มีบทบาทช่วยเหลือชุมชนในการแก้ปัญหาของแหล่งการเรียนรู้ที่นักเรียนได้ไปเรียนรู้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ James Zagrodnik and et al. [16] ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับการตรวจสอบผลกระทบของการมีส่วนร่วมของนักการศึกษาต่อการบริการในโครงการการเรียนรู้การบริการโดยชุมชนสำหรับเด็กที่มีความพิการ นักศึกษาที่ลงทะเบียนในรายวิชาพลศึกษา ด้วยการแนะนำหลักสูตรการศึกษาพิเศษ และเข้าร่วมกิจกรรมของสมาคมพลศึกษาการปรับตัวของเด็ก ซึ่งเป็นโครงการพัฒนาทักษะสำหรับเด็กจำนวน 35 คน (อายุ 5-12 ปี) ที่มีความบกพร่องทางพัฒนาการ การศึกษาที่ได้รับการแก้ไขและเปลี่ยนแปลงความเชื่อและทัศนคติที่มีต่อการสอนและรวมถึงเด็กที่มีความพิการในห้องเรียนที่มีในขนาดด้วย และยังสอดคล้องกับบทความของ วิทยา วาโย และคณะ [17] และ Trisna Andarwulan and et al. [18] ได้ให้สรุปเหตุผลไว้ว่า จากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Coronavirus Disease 2019: COVID-19) ส่งผลต่อการปรับตัวเป็นวิถีชีวิตแบบใหม่ (New Normal) โดยเฉพาะสถาบันทางการศึกษาที่ไม่สามารถจัดการเรียนการสอนแบบปกติได้ จึงจำเป็นต้องใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบออนไลน์ เพื่อให้การเรียนรู้เกิดความต่อเนื่อง การเรียนการสอน

สอนแบบออนไลน์มีองค์ประกอบ ได้แก่ ผู้สอน ผู้เรียน เนื้อหา สื่อการเรียนและแหล่งเรียนรู้ กระบวนการจัดการเรียนรู้ ระบบการติดต่อสื่อสาร ระบบเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศ การวัดและการประเมินผล รูปแบบการเรียนการสอนมีหลากหลายวิธีที่ทำให้ผู้สอนและผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันได้ การพิจารณาองค์ประกอบและรูปแบบที่สอดคล้อง เหมาะสมกับลักษณะวิชาและบริบทของผู้เรียนจะนำไปสู่การประยุกต์ใช้สำหรับการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดผลลัพธ์การเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์

9. ข้อเสนอแนะการวิจัย

9.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ในการใช้งานสื่อการเรียนการสอนออนไลน์นี้ ควรมีการเชื่อมต่อระบบอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงที่มีความเสถียร เนื่องจากบางครั้งผู้เรียนอาจจะมีการดาวน์โหลดข้อมูลซึ่งมีทั้งภาพเคลื่อนไหว เสียงและคลิปวิดีโอ ทั้งนี้สื่อการเรียนรู้นี้ที่ครูได้พัฒนาแบบออนไลน์สามารถช่วยลดปัญหาด้านความจุของอุปกรณ์ที่ใช้สื่อสารเพื่อเข้าถึงแหล่งข้อมูลการเรียนรู้

9.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ควรพัฒนาสื่อการเรียนให้มีความเหมาะสมกับวัยของผู้เรียนในรูปแบบออนไลน์ร่วมกับกิจกรรมการสื่อสารแบบมีปฏิสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้สำหรับนักเรียน โดยการนำเอาเทคโนโลยีสมัยใหม่ในปัจจุบันที่มีอย่างหลากหลายรูปแบบ เช่น เทคโนโลยีความเป็นจริงเสริม (Augmented Reality : AR) มาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาสื่อเพื่อให้เกิดการเรียนรู้จินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ ของวัยเด็กและเยาวชน ตลอดจนผู้ที่สนใจได้

10. กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์นที่ได้จัดโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการขึ้น ขอขอบคุณคณะผู้เข้าอบรมเป็นครูจากโรงเรียนวัดไผ่โยย โรงเรียนวัดมะขาม โรงเรียนวัดบ้านป่า และโรงเรียนวัดชัยสิทธิาราม จังหวัดอ่างทอง ขอขอบคุณโรงเรียนบางเขน ไร่สีสุก และคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม ที่ให้อาจารย์และได้มีส่วนร่วมในการเขียนบทความของงานวิจัยนี้

11. เอกสารอ้างอิง

- [1] มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี, 2563, คู่มือการจัดการเรียนการสอนออนไลน์, กองบริการการศึกษา, มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี, [ระบบออนไลน์], แหล่งที่มา https://www.ubu.ac.th/web/files_up/00114f2020033113083125.pdf เข้าดูเมื่อวันที่ 12 กันยายน 2564.
- [2] กฤษณพงศ์ เลิศบำรุงชัย และสุรเชษฐ จันทราม, 2565, รูปแบบการเรียนรู้ออนไลน์ของโรงเรียนเกมมิฟิเคชันกลับตาด้านบนคลาวด์ เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21, วารสารนวัตกรรมการเรียนรู้และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี, 2(1), หน้า 32-40.
- [3] Suzanne Carrington and Radha Iyer, 2011, Service-Learning Within Higher Education: Rhizomatic Interconnections Between University And The Real World. Australian Journal of Teacher Education, 36(6), pp. 1-14.
- [4] ปาริชาติ ประเสริฐสังข์ และธีรศาสตร์ คณาศรี, 2560, การบริการสังคมกับการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวเสริมศึกษา, วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 11(2), หน้า 8-16.
- [5] ธนินาถ ฤณสุนทร, 2561, USC- Service Learning Model: สู่การพัฒนานักศึกษาในยุค Thailand 4.0, วารสารครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 46(3), หน้า 325-344.
- [6] รุ่งโรจน์ หวังชม และ ประสงค์ สายหงส์, 2564, การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้แบบบริการสังคมเพื่อส่งเสริมจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2, วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร. 9(2), หน้า 699-713.
- [7] ณัฏฐพัชร สโรบล, 2562, การเรียนรู้จากงานบริการวิชาการแก่สังคม (Service Learning) ผ่านประสบการณ์ภาคสนาม : โครงการนวัตกรรมบ้านต้นแบบสุขภาวะ เทศบาลตำบลเขาพระงาม จ.ลพบุรี, วารสารสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 27(1), หน้า 91-110.

- [8] วิทัศน์ ฝักเจริญผล กนิษฐา เขาวัววัฒนกุล พินดา วราสุนันท์ กุลธิดา นกุลธรรม สมิตร์ สุวรรณ สิ้นนิช สุวรรณภิชชาติ และกิตติศอร เหล่าเหมณี, 2563, ความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ภายใต้สถานการณ์ระบาดไวรัส Covid-19, วารสารศาสตร์การศึกษาและการพัฒนามนุษย์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 4(1), หน้า 44-61.
- [9] กฤษณพงศ์ เลิศบำรุงชัย และปณิดา วรรณพิรุณ, 2561, รูปแบบการเรียนรู้ตามแนวคิดคอนเนกติวิสต์ผ่านคลาวด์เทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมการสร้างสรรค์นวัตกรรมสื่อสร้างสรรค์, วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยธนบุรี, 12(29), หน้า 221-228.
- [10] นกัจิตร ดุสดี และปณิดา วรรณพิรุณ, 2563, ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพผ่านคลาวด์เทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมสมรรถนะครู, วารสารวิชาการครุศาสตร์อุตสาหกรรม พระจอมเกล้าพระนครเหนือ, 11(3), หน้า 163-172.
- [11] สุระเชษฐ จันทรางม และพัลลภ พิริยะสุรวงศ์, 2561, รูปแบบการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านด้วยความจริงเสริมเพื่อพัฒนาทักษะการคิดเชิงวิเคราะห์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี, วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยธนบุรี, 12(29), หน้า 229-240.
- [12] อนวัจน์ สุวรรณมาตย์, 2563, รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1, วารสารบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น, 16(2), หน้า 93-107.
- [13] ขนารักษ์ เวชสวัสดิ์ และประสาธต์ เนื่องเฉลิม, 2564, การเรียนรู้โดยการบริการสังคมกับการพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครู, วารสารการบริหารและนิเทศการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 12(2), หน้า 7-15.
- [14] คเชนทร์ กองพิลา วชิระ อินทร์อุดม และสังคม ภูมิพันธุ์, 2559, แบบจำลองการเรียนการสอนแบบโครงงานโดยใช้สื่อสังคมออนไลน์เป็นฐาน เพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์, วารสารศึกษาศาสตร์ ฉบับวิจัยบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 10(4), หน้า 19-25.
- [15] ชนนท์ธิดา ประพิน กอบสุข คงมนัส ช่อบุญ จิราภาพ และวาริรัตน์ แก้วอุไร, 2562, การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้วิชาคอมพิวเตอร์ด้วยการเรียนแบบโครงงานเป็นฐานร่วมกับสื่อสังคมออนไลน์ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย, วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร, 21(1), หน้า 30-47.
- [16] James Zagrodnik, Natalie A. Williams, Patrick A. Leytham, 2017, Pre-Service Educator Preparation to Teach Children with Disabilities Through Service-Learning, International Journal of Research on Service-Learning and Community Engagement, 5(1), pp. 161-180.
- [17] วิทยา วาโย, อภิรติ เจริญกุล, ฉัตรสุดา กานกายนต์ และจรรยา คนใหญ่, 2563, การเรียนการสอนแบบออนไลน์ภายใต้สถานการณ์แพร่ระบาดของไวรัส COVID-19: แนวคิดและการประยุกต์ใช้จัดการเรียนการสอน, วารสารศูนย์อนามัยที่ 9, 14(34), หน้า 285-298.
- [18] Trisna Andarwulan, Taufiq Akbar Al Fajri, Galieh Damayanti, 2021, Elementary Teachers' Readiness Toward the Online Learning Policy in the New Normal Era during Covid-19, International Journal of Instruction, 14(3), pp. 771-786.